

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Paradygmaty dydaktyki, PG_00149953						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Alicja Jurgiel-Aleksander				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		50.0	80
Cel przedmiotu	Orientowanie się we współcześnie dominujących sposobach myślenia o kształceniu. Problematyzowanie potocznych konceptualizacji kształcenia i rozumienia znaczenia instytucji szkoły. Rozpoznanie zasadniczych problemów współczesnej edukacji. Uwzględnianie polskiego kontekstu do opisu procesów kształcenia i uczenia się						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[B.2.W.7] zna i rozumie zagadnienia związane ze szkołą jako instytucją wychowawczą: środowisko społeczne klasy i szkoły, autokratyzm i demokrację w szkole, ukryty program szkoły, postawy nauczycieli i uczniów, pracę z grupą rówieśniczą, tworzenie klimatu wychowawczego w klasie i w szkole, metody wychowawcze i ich skuteczność, problematykę umiejętności i trudności wychowawczych, konfliktów w klasie i w rodzinie, błędów wychowawczych, granic i mierników oddziaływań wychowawczych, kryzysu szkoły, zasad współpracy rodziny i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;	Student/ka zna zagadnienia związane ze szkołą jako instytucją wychowawczą i środowiskiem społecznym klasy i szkoły, rozumie ukryty program szkoły oraz postawy nauczycieli i uczniów, rozumie pracę z grupą rówieśniczą i tworzenie klimatu wychowawczego w klasie i w szkole; zna metody wychowawcze i ich skuteczność, a także problematykę umiejętności i trudności wychowawczych, konfliktów w klasie i w rodzinie	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[B.2.W.2] zna i rozumie podstawowe teorie pedagogiczne, w tym nurty i kierunki, oraz konteksty normatywne, personalistyczne i społeczne w pedagogice; zagadnienia pedagogiki autorytarnej i nieautorytarnej, emancypacji i krytyczności w naukach o wychowaniu oraz antypedagogiki;	Student/ka zna podstawowe teorie, nurty i kierunki pedagogiczne; rozumie zagadnienia pedagogiki autorytarnej i nieautorytarnej, emancypacji i krytyczności w naukach o wychowaniu oraz antypedagogiki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[B.2.U.7] Potrafi nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym	Student/ka potrafi nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[B.2.U.2] Potrafi rozpoznawać i identyfikować style i nurty wychowania w praktyce edukacyjnej i w działaniach opiekuńczo-wychowawczych	Student/ka potrafi rozpoznawać style i nurty wychowania w praktyce edukacyjnej i w działaniach opiekuńczo-wychowawczych	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[B.2.K.4] Jest gotów do współpracy z nauczycielami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy	Student/ka ma gotowość do współpracy z nauczycielami doskonaląc warsztat pracy	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[B.2.K.1] Jest gotów do okazywania empatii dzieciom i uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy;	Student/ka ma gotowość do okazywania empatii dzieciom i uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	1/ Kulturowe , społeczne i polityczne czynniki kształtowania świadomości zawodowej współczesnego nauczyciela . 2/ Szkoła Tradycyjna - jej atrybuty . Współczesne implikacje idei Herbartowskiej Szkoły dla społecznego rozumienia funkcji edukacji. 2/ Technologia kształcenia . Problem wymagań dydaktycznych jako kluczowy dla formułowania zadań szkoły i nauczyciela. 3/ Dydaktyka progresywistyczna a problem kształcenia dla demokracji i w duchu demokracji. Kompetencje demokratycznego nauczyciela - pomiędzy założeniami a realiami . 4/ Dydaktyka Nowego Wychowania - wybrane rozwiązania i ich współczesne adaptacje.. 5/ Dydaktyka humanistyczna i jej znaczenie dla projektowania procesu uczenia się 6/Dydaktyka krytyczna i ograniczenia edukacyjnego sukcesu uczniów .7/Zróżnicowanie paradygmatyczne koncepcji dydaktycznych (mapa paradygmatów) i jego konsekwencje dla myślenia o pracy nauczyciela, w tym rozumienia celów, metod i treści kształcenia oraz oceniania, .8/ Oczekiwanie rodziców wobec szkoły i ich uzasadnienia.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	nie ma		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	kolokwium lub wypowiedź ustna	55.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. Barnes D., Nauczyciel i uczniowie. Od porozumiewania się do kształcenia, Warszawa 1988 2. Klus-Stańska D. Paradygmaty dydaktyki. Myśleć teorią o praktyce. Warszawa: PWN, 2018. 3. Rutkowiak (red.), Odmiany myślenia o edukacji , Wyd. Impuls, Kraków 1998.. Literatura obowiązkowa do studiowana samodzielnie przez studenta (jedna pozycja do wyboru): 1. Kopciewicz L., Nauczycielskie poniżanie . Szkolna przemoc wobec dziewcząt , Wyd. "Diffin", Warszawa 2011. 2. Krzychała S. , Nauczyciel- Tutor . Prakseologiczna rekonstrukcja tutoring u szkolnego, Wyd. Impuls, Kraków 2018. 3. Boryczko M. , Paradoksalne funkcje szkoły . Studium krytyczno-etnograficzne, wyd. Uniwersytetu Gdańskiego , Gdańsk 2015.
	Uzupełniająca lista lektur	1/ Biesta, G.J.J., Beyond Learning: Democratic Education for a Human Future. Boulder (CO): Paradigm,,2006 2/ Biesta, G.J.J., Good Education in an Age of Measurement. Ethics, Politics, Democracy. Boulder-London: Paradigm Pub, 2011. 3/ Sośnicki K., Dydaktyka ogólna , Toruń 1948. 4/ Rutkowiak J.(red.), Pytanie - dialog - wychowanie , Warszawa PWN 1992.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.